

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 27ης Φεβρουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση T-79/00,

Rewe Zentral AG, με έδρα την Κολωνία (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον δικηγόρο M. Kinkeldey,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου αρχικώς από τη V. Melgar και τον P. von Karff και στη συνέχεια από τη V. Melgar και τον G. Schneider,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ασκηθείσα κατά της αποφάσεως του τρίτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα), της 27ης Ιανουαρίου 2000 (υπόθεση R 275/1999-3) περί της αιτήσεως καταχωρίσεως της λέξεως LITE ως κοινοτικού σήματος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τον P. Mengozzi, Πρόεδρο, την V. Tiili και τον R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Απριλίου 2000,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Ιουνίου 2000,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Ιουλίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Στις 29 Μαρτίου 1996, η προσφεύγουσα υπέβαλε, δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994,

L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί, αίτηση καταχώρισης λεκτικού κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (στο εξής: Γραφείο). Ως ημερομηνία καταθέσεως ορίστηκε η 1η Απριλίου 1996.

- 2 Το σήμα για το οποίο ζητήθηκε η καταχώριση είναι το λεκτικό σήμα LITE.
- 3 Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες, για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση του σήματος, υπάγονται στις κλάσεις 5, 29, 30, 32, 33 και 42 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, για καθεμία από τις κλάσεις αυτές, στην ακόλουθη περιγραφή:

«Κλάση 5: Διαιτητικά τρόφιμα και παρασκευάσματα τροφίμων, διαιτητικά βοηθητικά παρασκευάσματα για την υγιεινή, ειδικότερα βιταμίνες, μεταλλικές ουσίες και συμπληρώματα διατροφής που συντελούν στην ανάπτυξη παιδικές τροφές»

Κλάση 29: Κρέατα, ψάρια, πουλερικά, κυνήγι, μαλάκια και οστρακοειδή (επεξεργασμένα), τα προαναφερθέντα είδη επίσης και παρασκευασμένα: αλλαντικά, κρέατα, πουλερικά και ψάρια, χαβιάρι· σαλάτες από κρέατα, ψάρια, πουλερικά και κυνήγι· πίτες με γέμιση από κρέατα, πουλερικά, κυνήγι και ψάρια, εκχυλίσματα κρέατος· φρούτα, λαχανικά και όσπρια (κατεργασμένα)· συμπυκνώματα φρούτων και λαχανικών· εκλεκτές σαλάτες από λαχανικά ή λαχανικά με φύλλα· προϊόντα κάθε είδους από πατάτα, συγκεκριμένα τηγανητές πατάτες, κροκέτες, ψητές πατάτες, προπαρασκευασμένες πατάτες, τηγανίτες από πατάτα, πατατοκεφτέδες, πατάτες φούρνου, τσιπς, τηγανητές πατάτες υπό μορφή ράβδων ημιπαρασκευασμένα και έτοιμα φαγητά, συγκεκριμένα σουπες (όπου

περιλαμβάνονται στιγμιαίες σούπες), φαγητά κατσαρόλας, ξηρά και υγρά έτοιμα φαγητά, αποτελούμενα κυρίως από ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα είδη: κρέατα, ψάρια, λαχανικά, παρασκευασμένα φρούτα, τυριά, ζυμαρικά, ρύζι· ζελατίνες από κρέατα, φρούτα, λαχανικά, μαρμελάδες, αυγά, γάλα και προϊόντα γάλακτος, ειδικότερα γάλα για πόση, ξινόγαλο, βουτυρόγαλο, γιαούρτι, γιαούρτι με γεύση φρούτων, γιαούρτι με πρόσθετα από σοκολάτα ή κακάο, μη οιοπνευματώδη ποτά ανάμεικτα με γάλα, κεφίρ, κρέμα γάλακτος, λευκό κρεμώδες τυρί, εδέσματα από λευκό τυρόπηγμα με γεύση φρούτων και βοτάνων, επιδόρπια, αποτελούμενα κυρίως από γάλα και γευστικά πρόσθετα με ζελατίνη ή/και άμυλο ως παράγοντες δεσίματος, βούτυρο, λίπος βουτύρου, τυρί και παρασκευάσματα από τυρί· ζαχαρώδες ζελέ· έλαια και λίπη βρώσιμα· αλατισμένοι και ανάλατοι καρποί και άλλα είδη για τραγάνισμα, περιλαμβανόμενα στην κλάση 29· όλα τα προαναφερθέντα είδη (όπου είναι δυνατόν) επίσης κατεψυγμένα ή διατηρημένα (κονσέρβες), αποστειρωμένα ή ομογενοποιημένα·

Κλάση 30: Πίτσες· σάλτσες, στις οποίες περιλαμβάνονται σάλτσες για σαλάτες, κομπόστες, κέτσαπ, χράνο, κάπαρη· καφές, τσάι, κακάο· σοκολάτα, είδη σοκολατοποιίας, σκόνη ποτού με περιεκτικότητα σε κακάο· αμυγδαλόψωμο, πραλίνα, προϊόντα αμυγδαλόψωμου και πραλίνας· επιλείψεις άρτου, παρασκευασμένες κυρίως από ζάχαρη, κακάο, πραλίνα, γάλα και/ή λίπη· σοκολατάκια, επίσης με γέμιση· ζάχαρη, ζαχαρώδη, καραμέλες, ειδικότερα καραμέλες, καραμέλες με γεύση μέντας και φρούτων, ελαστικές καραμέλες, γλυφιτζούρια διαρκείας, τσίγλες (για μη ιατρική χρήση)· ρύζι, ταπιόκα, υποκατάστατα καφέ· άλευρα και παρασκευάσματα δημητριακών, αποφλοιωμένα δημητριακά με ολόκληρο σπόρο, συγκεκριμένα ρύζι, σίτος, κριθάρι, σίκαλη, κεχρί, καλαμπόκι και μαύρο σιτάρι, τα προαναφερθέντα είδη ακόμη και σε μορφή μειγμάτων και άλλων παρασκευασμάτων, ειδικότερα πίτουρα και φύτρα σίτου, αλεύρι και σιμιγδάλι καλαμποκιού, λινόσποροι, μούσλι και ράβδοι μούσλι (αποτελούμενοι κυρίως από νιφάδες καλαμποκιού, αποξηραμένα φρούτα, καρπούς), δημητριακά, ποπκόρν· άρτος, ψωμάκια, είδη φούρνου και ζαχαροπλαστικής· ζυμαρικά και ζυμαρικά ολικής αλέσεως, ειδικότερα νούγιες· παγωτά, παγωτά με κρέμα γάλακτος· μέλι, σιρόπι μελάσας· μαγιά, μπέικιν πάουντερ· αλάτι· μουστάρδα· ξίδι· μπαχαρικά, μείγματα καρυκευμάτων, σπόροι πιπεριού· αλμυρά μπισκότα, τσιπς δημητριακών, είδη για τραγάνισμα, περιλαμβανόμενα στην κλάση 30· σοκολατούχα ποτά, πουτίγκες· όλα τα προαναφερθέντα είδη (όπου είναι δυνατόν) επίσης κατεψυγμένα ή διατηρημένα (κονσέρβες), αποστειρωμένα ή ομογενοποιημένα·

Κλάση 32: Ζύθος· ύδατα μεταλλικά και αεριούχα και άλλα ποτά μη οينو-πνευματώδη· ποτά και χυμοί φρούτων, χυμοί λαχανικών, σιρόπια και άλλα παρασκευάσματα για ποτά· ποτά ορού γάλακτος, σκόνες στιγμιαίου ποτού·

Κλάση 33: Οινοπνευματώδη ποτά, ειδικότερα οίνος, αφρώδης οίνος, οينو-πνευματώδη, ηδύποτα·

Κλάση 42: Προσωρινή κατάλυση και εστίαση (παροχή διατροφής).»

- 4 Στις 26 Μαΐου 1998, ο εξεταστής ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι το λεκτικό σήμα LITE δεν μπορεί κατά τη γνώμη του να καταχωριστεί επειδή στερείται διακριτικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, για τα οικεία προϊόντα και τις οικείες υπηρεσίες. Η προσφεύγουσα κατέθεσε τις παρατηρήσεις της με έγγραφο της 24ης Ιουλίου 1998. Με απόφαση της 29ης Μαρτίου 1999, ο εξεταστής απέρριψε την αίτηση βάσει του άρθρου 38 του κανονισμού 40/94 με το αιτιολογικό που εκτίθεται στην ανακοίνωσή του της 26ης Μαΐου 1998. Η απόφαση του εξεταστή βασίζεται, ιδίως, σε μια σημασιολογική ανάλυση του εν λόγω σημείου, κατά την οποία αυτό αντιστοιχεί φωνητικά στη συνήθη αγγλική λέξη «light». Κατά τον εξεταστή, το λεκτικό σήμα LITE είναι ως εκ τούτου ευθέως περιγραφικό των προϊόντων και υπηρεσιών που παρατίθενται στην αίτηση και στερείται κατά συνέπεια διακριτικού χαρακτήρα.
- 5 Στις 20 Μαΐου 1999, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γραφείου βάσει του άρθρου 59 του κανονισμού 40/94 κατά της αποφάσεως του εξεταστή.
- 6 Με απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2000, η οποία κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 4 Φεβρουαρίου 2000, το τμήμα προσφυγών επικύρωσε την απορριπτική απόφαση του εξεταστή, πλην του τμήματος που αφορά την υπηρεσία «προσωρινή κατάλυση», με το αιτιολογικό ότι το λεκτικό σήμα LITE εστερείτο

διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, και ότι ήταν αμγώς περιγραφικό κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ίδιου κανονισμού (στο εξής: προ-σβαλλόμενη απόφαση).

- 7 Στην ουσία, το τμήμα προσφυγών διατύπωσε κατ' αρχάς τις ακόλουθες σκέψεις. Υφίσταται μια γενική ανάγκη διαθεσιμότητας των αμγώς περιγραφικών ενδείξεων, στο μέτρο που οι ανταγωνιστές έχουν έννομο συμφέρον να χρησιμοποιούν ελεύθερα ενδείξεις αυτού του είδους. Αποκλεισμός της προστασίας των περιγραφικών σημείων χωρεί μόνο στο μέτρο που η μονοπώλησή τους αντίκειται σε μια θεμιτή ανάγκη του κοινού, και ειδικότερα σ' αυτήν της ελεύθερης χρήσεως από τους ανταγωνιστές. Η συγκεκριμένη αυτή ανάγκη διαθεσιμότητας πρέπει να υφίσταται για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, για τα οποία ζητείται η καταχώριση του σήματος. Τέλος, μόνον τα αμγώς περιγραφικά σημεία και οι αμγώς περιγραφικές ενδείξεις δεν είναι δεκτικά προστασίας (σημεία 13 έως 16 της προσβαλλομένης απόφασης). Το τμήμα προσφυγών τόνισε εν συνεχεία ότι το επίμαχο λεκτικό σήμα αποτελείται αποκλειστικώς από τον όρο «LITE», ο οποίος παραπέμπει σ' ένα από τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των σχετικών προϊόντων, ήτοι στο ότι πρόκειται περί ελαφρών προϊόντων. Συγκεκριμένα, η ονομασία LITE είναι μια γενική ονομασία τροφίμων, τα ανεπιθύμητα συστατικά των οποίων έχουν αποσυρθεί εν μέρει, προκειμένου να προκληθεί το ενδιαφέρον των καταναλωτών που είναι ευαίσθητοποιημένοι για τη διατροφή τους. Το τμήμα προσφυγών συνήγαγε εξ αυτών ότι το επίμαχο λεκτικό σήμα αποτελεί ουσιώδη περιγραφική ένδειξη των οικείων προϊόντων και της οικείας υπηρεσίας, τουλάχιστον στο αγγλόφωνο τμήμα της Κοινότητας. Επιπλέον, κατά το τμήμα προσφυγών, οι ανταγωνιστές της προσφεύγουσας πρέπει να έχουν απόλυτο δικαίωμα χρήσεως του όρου LITE. Τέλος, το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι το επίμαχο λεκτικό σήμα στερείται επίσης του ελάχιστου απαιτούμενου διακριτικού χαρακτήρα δεδομένου ότι, στο σχετικό εμπόριο, γίνεται αντιληπτό μόνον ως απλή ένδειξη της ιδιαίτερης ποιότητας των προϊόντων.

Αιτήματα των διαδίκων

- 8 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.

9 Το Γραφείο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

10 Η προσφεύγουσα διατυπώνει τρεις λόγους ακυρώσεως με τους οποίους προβάλλεται, αντιστοίχως, προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας, παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94 και παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού.

Επί της προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας

Επιχειρήματα των διαδίκων

11 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το τμήμα προσφυγών δεν την κάλεσε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί του κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του

κανονισμού 40/94 λόγου απαραδέκτου και ότι δεν μπόρεσε ως εκ τούτου να λάβει θέση επί του ενδεχομένου υπάρξεως μιας γενικής ανάγκης διαθεσιμότητας του λεκτικού σήματος LITE.

- 12 Το Γραφείο θεωρεί ότι ο λόγος αυτός ακυρώσεως δεν είναι βάσιμος, δεδομένου ότι οι λόγοι που καθιστούν δυνατή τη θεμελίωση του απαραδέκτου στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 και στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ίδιου κανονισμού συμπίπτουν απολύτως. Επιπλέον, υπογραμμίζει ότι υπάρχει μια θεμελιώδης διαφορά, τόσο σε νομικό όσο και σε πραγματικό επίπεδο, μεταξύ των περιστάσεων της παρούσας υποθέσεως και των περιστάσεων της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Φεβρουαρίου 2000, T-122/99, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (Σχήμα σαπουνιού) (Συλλογή 2000, σ. II-265, σκέψεις 39 έως 42).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 13 Κατ' αρχάς, πρέπει να τονιστεί ότι η αρχή της προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας διατυπώνεται στο άρθρο 73 του κανονισμού 40/94, σύμφωνα με το οποίο οι αποφάσεις του Γραφείου μπορούν να στηρίζονται μόνο στους λόγους επί των οποίων οι διάδικοι είχαν τη δυνατότητα να λάβουν θέση.
- 14 Εξάλλου, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας συνιστά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, βάσει της οποίας στους αποδέκτες αποφάσεων των δημοσίων αρχών, οι οποίες θίγουν αισθητά τα συμφέροντά τους, όπως εν προκειμένω, πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να γνωστοποιούν με πρόσφορο τρόπο τις απόψεις τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1974, 17/74, Transocean Marine Paint κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 441, σκέψη 15).
- 15 Τέλος, από τη νομολογία του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι τα τμήματα προσφυγών, μη έχοντας παράσχει την ευκαιρία στην αιτούσα να διατυπώσει την άποψή της επί των απολύτων λόγων απαραδέκτου που αυτά δέχθηκαν αυτεπαγγέλτως, προσέβαλαν τα δικαιώματα άμυνας αυτής (απόφαση Σχήμα σαπουνιού, προπαρατεθείσα, σκέψη 47).

- 16 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται στους δύο απόλυτους λόγους απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού 40/94, ήτοι στην έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα και στην αμυγώς περιγραφική φύση του λεκτικού σήματος LITE, ενώ η απόφαση του εξεταστή στηριζόταν σε έναν μόνον από αυτούς τους λόγους απαραδέκτου, ήτοι στην έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα του επίμαχου λεκτικού σήματος.
- 17 Εν συνεχεία, στην προσβαλλόμενη απόφαση, το τμήμα προσφυγών θεωρεί ότι υφίσταται μια ανάγκη διαθεσιμότητας των περιγραφικών ενδείξεων γενικώς και του λεκτικού σήματος LITE ειδικότερα (βλ., ανωτέρω, σκέψη 7). Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό, στο οποίο στηρίζεται αποκλειστικώς η εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94, δεν είχε περιληφθεί στην απόφαση του εξεταστή.
- 18 Ακόμη κι αν γίνει δεκτό ότι τα στοιχεία που δύνανται να στηρίξουν τους απόλυτους λόγους απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού 40/94 μπορούν να αλληλεπικαλυφθούν σε κάποιο μέτρο, παραμένει σαφές ότι οι λόγοι αυτοί έχουν έκαστος έναν ίδιον τομέα εφαρμογής [βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουνίου 2001, T-359/99, DKV κατά ΓΕΕΑ (EuroHealth), Συλλογή 2001, σ. II-1645, σκέψη 48].
- 19 Το τμήμα προσφυγών προσέβαλε κατά συνέπεια τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας, εφόσον δέχθηκε αυτεπαγγέλτως τον απόλυτο λόγο απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94, στηριζόμενο στην ύπαρξη μιας ανάγκης διαθεσιμότητας των περιγραφικών ενδείξεων γενικώς και του λεκτικού σήματος LITE ειδικότερα, χωρίς να παράσχει στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή της επί της εφαρμογής εν προκειμένω αυτού του απόλυτου λόγου απαραδέκτου και επί της συλλογιστικής που παρατέθηκε προς στήριξη αυτής.
- 20 Στο μέτρο αυτό, πρέπει να γίνει δεκτός ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας.

- 21 Δεδομένου ότι το τμήμα προσφυγών προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας όσον αφορά τον απόλυτο λόγο απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94, παρέλκει η εξέταση του βασίμου του λόγου αυτού. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να εξακριβωθεί αν ορθώς το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι το λεκτικό σήμα LITE στερείται διακριτικού χαρακτήρα.

Επί της παραβάσεως του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 22 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το Γραφείο θεωρεί ότι ο διακριτικός χαρακτήρας μπορεί να υφίσταται ακόμη και σε εξαιρετικά περιορισμένο βαθμό και ότι κάθε ικανότητα, έστω και πολύ περιορισμένη, ενός σήματος να δείξει την προέλευση των προϊόντων αρκεί προκειμένου να καμφθεί ο λόγος απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.
- 23 Κατά την προσφεύγουσα, η διακριτική λειτουργία του σήματος πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με κάθε προϊόν που προσδιορίζεται στην αίτηση, λαμβανομένων υπόψη του είδους του καταναλωτή προς τον οποίο το προϊόν απευθύνεται και της φύσεως του προϊόντος. Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι οι καταναλωτές θα εκλάβουν το σήμα LITE ως ένδειξη εμπορικής προελεύσεως.
- 24 Το Γραφείο θεωρεί ότι το σήμα LITE στερείται διακριτικού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, για τους ίδιους λόγους με εκείνους που αφορούν το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ίδιου κανονισμού καθόσον, κατά το Γραφείο, οι δύο αυτοί απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου αλληλεπικαλύπτονται.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 25 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση «τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα». Επιπλέον, το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94 ορίζει ότι «η παράγραφος 1 εφαρμόζεται ακόμη και αν οι λόγοι απαραδέκτου υφίστανται μόνο σε ένα τμήμα της Κοινότητας».
- 26 Τα σημεία που αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 θεωρούνται ακατάλληλα να ασκήσουν την ουσιώδη λειτουργία του σήματος, δηλαδή να χαρακτηρίσουν την προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας, προκειμένου να παράσχουν έτσι τη δυνατότητα στον καταναλωτή που αποκτά το προϊόν ή την υπηρεσία που το σήμα προσδιορίζει να προβεί, σε μεταγενέστερη κτήση, στην ίδια επιλογή, αν η εμπειρία αποβεί θετική, ή σε διαφορετική επιλογή, αν η εμπειρία αποβεί αρνητική.
- 27 Ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος πρέπει να εκτιμάται, αφενός, σε σχέση με τα προϊόντα για τα οποία ή με τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητήθηκε η καταχώριση του σημείου [βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 26ης Οκτωβρίου 2000, T-345/99, Harbinger κατά ΓΕΕΑ (TRUSTEDLINK), Συλλογή 2000, σ. II-3525, σκέψη 32] και, αφετέρου, σε σχέση με την αντίληψη του οικείου κοινού, το οποίο αποτελείται από τους καταναλωτές των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών.
- 28 Τέλος, από το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 προκύπτει ότι ένα ελάχιστο όριο διακριτικού χαρακτήρα αρκεί για να μην ισχύει ο λόγος απαραδέκτου τον οποίο προβλέπει το άρθρο αυτό.

- 29 *Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση εστερείτο του ελαχίστου απαιτούμενου διακριτικού χαρακτήρα δεδομένου ότι, στην οικεία αγορά, μπορούσε να γίνει αντιληπτό μόνον ως απλή ένδειξη της ιδιαίτερης ποιότητας των σχετικών προϊόντων, και όχι ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των εν λόγω προϊόντων. Εξάλλου, το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι, με δεδομένη την έλλειψη πρόσθετων στοιχείων αναγνωρίσεως, το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση εστερείτο επίσης φαντασίας.*
- 30 *Όσον αφορά την τελευταία εκτίμηση, πρέπει να επισημανθεί ότι από τη νομολογία του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι η έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα δεν μπορεί να προκύπτει από την ανυπαρξία περισσείας φαντασίας [απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Απριλίου 2001, T-87/00, Bank für Arbeit und Wirtschaft κατά ΓΕΕΑ (EASYBANK), Συλλογή 2001, σ. II-1259, σκέψη 39] ή μιας «ελάχιστης χροιάς φαντασίας» [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 31ης Ιανουαρίου 2001, T-135/99, Taurus-Film κατά ΓΕΕΑ (Cine Action), Συλλογή 2001, σ. II-379, σκέψη 31, και T-136/99, Taurus-Film κατά ΓΕΕΑ (Cine Comedy), Συλλογή 2001, σ. II-397, σκέψη 31]. Συγκεκριμένα, ένα κοινοτικό σήμα δεν είναι κατ' ανάγκην προϊόν δημιουργίας και δεν στηρίζεται σε στοιχείο πρωτοτυπίας ή φαντασίας, αλλά στην ικανότητα εξατομικεύσεως των προϊόντων ή των υπηρεσιών στην αγορά σε σχέση με προϊόντα ή υπηρεσίες της αυτής κατηγορίας προσφερόμενα από τους ανταγωνιστές.*
- 31 *Εν προκειμένω, πρέπει επομένως να προσδιοριστεί αν το λεκτικό σήμα LITE παρέχει τη δυνατότητα στο οικείο κοινό να εξατομικεύει τα επίμαχα προϊόντα και την επίμαχη υπηρεσία σε σχέση με προϊόντα και υπηρεσίες διαφορετικής εμπορικής προελεύσεως.*
- 32 *Το οικείο κοινό υποτίθεται ότι είναι ο μέσος καταναλωτής, που θεωρείται ότι έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 26, και προπαρατεθείσα απόφαση EuroHealth, σκέψη 27). Συγκεκριμένα, δεδομένης της φύσεώς τους, τα επίμαχα προϊόντα και η επίμαχη υπηρεσία (τα τρόφιμα και η υπηρεσία εστιασεως, που*

παρατίθενται στη σκέψη 3 ανωτέρω) προορίζονται για το σύνολο των καταναλωτών και επομένως όχι για ειδικό κοινό. Επιπλέον, το οικείο κοινό, σε σχέση με το οποίο πρέπει να εκτιμηθεί ο απόλυτος λόγος απαραδέκτου, είναι οι αγγλόφωνοι καταναλωτές.

33. Εν συνεχεία, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το λεκτικό σήμα LITE είναι προς το παρόν μια κοινόχρηστη ονομασία, συνήθης στον τομέα των επίμαχων προϊόντων και της επίμαχης υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, η λέξη LITE έχει δημιουργηθεί από φωνητική μεταγραφή της αγγλικής λέξεως «light». Έτσι, σύμφωνα με τον ορισμό του λεξικού αγγλικής γλώσσας *The New Shorter Oxford English Dictionary on Historical Principles, 1993*, ο όρος LITE αποτελεί παραλλαγή της αγγλικής λέξεως «light» η οποία χρησιμοποιείται σήμερα κυρίως στον τομέα του εμπορίου. Εξάλλου, στην αγγλική γλώσσα, υπάρχει ταύτιση στην προφορά της λέξεως «light» και της λέξεως LITE.
34. Πρέπει να επισημανθεί επίσης ότι τα προϊόντα και η υπηρεσία σε σχέση με τα οποία πρέπει να εκτιμηθεί ο διακριτικός χαρακτήρας του λεκτικού σήματος LITE, αντιστοιχούν τα μεν σε μεγάλο αριθμό ουσιών (στερεά τροφή και ποτά), που μπορούν να ομαδοποιηθούν στην κατηγορία των τροφίμων, η δε σε παροχή υπηρεσιών προετοιμασίας και πωλήσεως τροφίμων και μαγειρευμένων φαγητών.
35. Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η λέξη LITE είναι κοινόχρηστη, στο αγγλόφωνο τμήμα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ως συνήθης όρος στον τομέα των προϊόντων διατροφής και της εστίασεως, προκειμένου να αναγνωριστεί ή χαρακτηριστεί μια ιδιότητα των ειδών διατροφής.
36. Όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το τμήμα προσφυγών ορθώς θεώρησε ότι ο όρος LITE απλά ενημερώνει το οικείο κοινό σχετικά με ένα χαρα-

κτηριστικό των επίμαχων προϊόντων και της επίμαχης υπηρεσίας, ήτοι σχετικά με την ελαφρά φύση των τροφίμων και των παρασκευαζομένων και προσφερομένων από την υπηρεσία εστίασεως φαγητών. Συγκεκριμένα, όπως ανέφερε το Γραφείο στο υπόμνημά του αντικρούσεως, οι ουσίες και τα προϊόντα διατροφής LITE θα εκληφθούν από το οικείο κοινό ως φτωχά σε θερμίδες, λόγω της μείωσης της ποσότητας λίπους ή ζάχαρης, τα ποτά LITE ως έχοντα χαμηλή περιεκτικότητα οινόπνευματος ή ζάχαρης και η υπηρεσία εστίασεως LITE ως προσφέρουσα φαγητά ή γεύματα με αυτά τα χαρακτηριστικά.

37 Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω στοιχείων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στον τομέα της διατροφής, η λέξη LITE έχει μόνο τη σημασία που περιγράφηκε στην προηγούμενη σκέψη. Έτσι, το οικείο κοινό, όταν αντιμετωπίσει τα επίμαχα προϊόντα και την επίμαχη υπηρεσία, θα προσδώσει στη λέξη LITE μόνον το προφανές νόημα που εκτέθηκε ανωτέρω, χωρίς να εξετάσει το ενδεχόμενο υπάρξεως μιας δεύτερης σημασίας της λέξεως ως σήματος.

38 Κατά συνέπεια, πρέπει να τονιστεί ότι το λεκτικό σήμα LITE δεν θα παράσχει στο οικείο κοινό τη δυνατότητα να διακρίνει τα σχετικά προϊόντα και τη σχετική υπηρεσία από εκείνα που έχουν άλλη εμπορική προέλευση οσάκις κληθεί να επιλέξει.

39 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ορθώς το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι το λεκτικό σήμα LITE εσθερείτο διακριτικού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', και παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94.

40 Πρέπει να υπομνηστεί ότι από το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 προκύπτει ότι αρκεί να ισχύει ένας από τους απόλυτους λόγους απαραδέκτου προκειμένου ένα σημείο να μη μπορεί να καταχωριστεί ως κοινοτικό σήμα [απόφαση

του Πρωτοδικείου της 26ης Οκτωβρίου 2000, T-360/99, Community Concepts κατά ΓΕΕΑ (Investorworld), Συλλογή 2000, σ. II-3545, σκέψη 26].

- 41 Επομένως, εφόσον το τμήμα προσφυγών δεν θεώρησε εσφαλμένως ότι ο απόλυτος λόγος απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 ισχύει εν προκειμένω, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας δεν ασκεί επιρροή.
- 42 Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 43 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.
- 44 Έστω και αν, εν προκειμένω, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 87, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας και αποφασίζει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα, δεδομένου ότι τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας προσεβλήθησαν.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.**

Mengozzi

Tiili

Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Φεβρουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

P. Mengozzi